

1.Edebiyatın sanat akımları ile ilişkisini açıklayınız. (10 puan)

2. O galiba kötü yola sapmış, yoksul ailelere göre suçların en büyüğünü işlemiş, yani birkaç para yemişti. Zenginler için eğlence peşinde koşan adam yalnızca budalalık etmektedir. O, gülümsenerek söylendiği gibi, hovardanın biridir. Yoksullardaysa ana babayı sermayeden yemek zorunda bırakan bir oğul kötü kişidir, serseridir, haylazdır! Bu ayırt ediş de, iş aynı olmakla birlikte, yerindedir. Çünkü davranışların önemini ancak sonuçları belirtir.

Yukarıda verilen parçanın natüralizm akımının etkisinde yazıldığını iddia eden biri hangi gerekçeleri öne sürebilir?(10)

3. Edebiyatın toplumla ilişkisi bahsinde, sıkça kullanılan benzetmelerden biri aynadır. Romandan ve gerçeklikten söz açıldığında, çok zaman Stendhal'ın Kırmızı ve Siyah'ında geçen meşhur cümle anılır: "Roman, uzun bir yol boyunca dolaştırılan aynadır." Bilindiği gibi, aynanın biri aydınlık ve diğeri karanlık iki yüzü vardır. Aydınlık olan ön tarafında suretimize bakıp kendimize çeki düzen veririz; arkaya, sağa, sola bakıp yansımaları izleriz. Bir edebiyat eserindeki izdüşümler, yansımalar, yankılar... aynada görülenlere benzer. Bir de arka tarafı vardır aynanın, duvara yaslı duran, kimsenin dikkat etmediği yüz. Bildiğiniz gibi oranın adı "sır"dır.

Yukarıdaki paragrafta düşünceyi geliştirme yollarına uygun örnekler bulunuz ve düşünceyi geliştirme yollarının işlevini belirtiniz.(10)

4. Aşağıda verilen birleşik kelimelerin yanındaki harfleri, bu birleşik kelimelerin oluşumunu ve yazım kuralını bildiren aşağıdaki cümlelerin yanındaki boşluklara yazınız.(10)

a. düşmeyegör	1. Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır. ( )
b. ayırık otu	2. Et- ve ol- yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine veya ses türemesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır ( )
c. Karnikara	3. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında benzetme yoluyla anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.( )
d. Albeni	4. -a, -e, -i, -u, -ü zarf-fiil ekleriyle bilmek, vermek, kalmak, durmak, gelmek, görmek ve yazmak fiilleriyle yapılan tasvirî fiiller bitişik yazılır.( )
e. yeraltı	5. Bir veya iki ögesi emir kipiyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır. ( )
f. Halletmek	6. Arapça kurala göre oluşturulan tamlamalar ve kalıplaşmış biçimler bitişik yazılır. ( )
g. fındık faresi	7. Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan hayvan ve bitki isimleri birleşik kelimeler ayrı yazılır.( )
h. yer altı	8. Somut olarak yer belirten alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır. ( )
i. fevkalade	9. Somut olarak yer belirtmeyen alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler bitişik yazılır.( )
j. pazartesi	

5. Aşağıdaki cümlelerde virgölün kullanılma amaçlarını belirleyiniz.(10)

- Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.
- Yol otomobillere yasak olduğundan o da herkes gibi tramvaya biner, kimse kendisine dikkat etmez.
- Çok sevdiği insanı, annesini, özlemişti.
- Datça'ya yarın gideceğim, dedi.
- Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam!

6. Ben saatçiye soru sormak gereğini de duymuyorum. Yalan söyleyeceğini biliyorum, "İşler nasıl ustam?" desem gözlüklerinin üstünden kuşkuyla bakar bana. Kim bu herif? Neden soruşturup duruyor? Vergimi arttırmak için mi gönderdiler bunu?" diye düşünür. "Kötü, kötü" der. Ne soracağım ona? Evli olduğunu, çocuğu olmadığını, çocuk istemediğini de biliyorum. Bütün uyanık düş görenler gibi o da az bencildir. Dükkanın içini göreceğim de ne olacak? Duvarlarda durmadan işleyen saatler asılı olduğunu bilmek bana yeter. Adını da bilmek istemiyorum. Soyadıyla dükkanı arasındaki zıtlık içimi burkuyor. İzmir fuarındaki sırtları düşünüyorum. Kafesinin beton tabanı çepçevre aşınmış; gezinmekten. Aşınan yer kafesin en uzun yolu. Adını öğrenmekten korkuyorum. Tabelacının önündeki levhada'A. Yayladan' yazılı. "Ali ya da Ahmet'tir" diyorum içimden. Birisine sorsam? Sormam. **Yukarıda bir hikayeden alınmış metin verilmiştir. Bu hikaye hangi tür hikayeye örnektir? Bu hikaye türünün Türk edebiyatındaki en önemli temsilcilerinden ikisinin adını yazınız.(10)**

7. Tramvay beygirlerine baktım, ayaklarını açmışlar oldukları yerde duruyorlar. O mavnalarda ne kadar yemiş varsa hepsi dansa kalkmış. Herkes köprüye koştu, ben de koştum. Köprünün üstüne gelen yığıldı, hilafsız beş yüz bin kişi vardı.”

Feyzi Bey gülümsedi:

“Yok hacım” dedi, “elbet dediğin doğrudur. Sen yalan söyleyecek değilsin ya! Ben latife ettim.”

Pazarlık adlı hikayeden alınan yukarıdaki parçada altı çizili sözcük ve sözcük gruplarının anlamını yazınız.

8. Cumhuriyet Dönemi'nde eser veren hikayecilerden Sait Faik Abasıyanık ve Orhan Kemal'in hikâyelerinde hangi konuları işlediklerini kısaca yazınız.

9. Aşağıdaki cümleleri öğelerine ayırınız.

Fenerin ışığı yolun üstüne bir daha düştü.

Denize inen yolun başında ışığın aydınlatmasını bekliyordum.

Küt, kof, katılmış katılığın sesi geliyor.

Eski mahallede oturduğımıza göre adam belki de tanımaz beni.

Hasta bir ışığın altında duran kâtipten başkası yok ortalıkta.

10. Olağan İşler / gerçekçilik / simgecilik / Havada Bulut / çoşumculuk

Yukarıda verilen ifadelerle aşağıdakileri doğru biçimde eşleyin.(10p)

sembolizm : .....

Sait Faik Abasıyanık : .....

romantizm : .....

Reşat Nuri Güntekin : .....

realizm : .....

YOUTUBE:TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ ANADOLU LİSESİ
2022-2023 EĞİTİM ve ÖĞRETİM YILI 11.SINIF TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI SORUMLULUK SINAVI CEVAPLARI

1. İnsanlık tarihinde görülen siyasal, toplumsal, kültürel, ekonomik vb. olaylara bağlı değişimler, birtakım düşünce ve sanat adamlarını bir araya getirmiştir. Ortak anlayışla hareket eden bu insanlar, değişen toplumun düşünce ve sanat anlayışını şekillendirmiş ve ifade etmiştir.

Batı düşünce, edebiyat ve sanatındaki gelişmelerin temelinde eski Yunan ve Latin edebiyatı, hümanizm ve Rönesans vardır. Çoğunlukla felsefi bir düşünceden beslenen sanat görüşlerinin resim, müzik, mimari, edebiyat gibi alanlarda ilkeleri belirlenmiş bir disiplin olarak ortaya konmasıyla Batı'da sanat akımları oluşmuştur.

Edebî eserler belli bir sanat anlayışı doğrultusunda yazılır. Aynı sanat anlayışı doğrultusundaki eserler toplamı da edebiyat ve sanat akımlarını oluşturur. Klasisizm, romantizm, realizm, natüralizm, parnasizm, sembolizm başlıca edebiyat ve sanat akımlarındandır. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı'nda genellikle bu sanat akımlarının etkileri görülmektedir.

2. Natüralizm, XIX. yüzyılın sonlarında Fransa'da ortaya çıkmış bir edebî akımdır.

Evrende olup bitenlerin nedensellik bağlantısı içinde belirlendiği görüşünü esas alan determinizmin edebiyata yansımasıdır. Realizmin ileri aşaması sayılır. Gerçeği anlatmada realistleri yetersiz bulan natüralistler, gerçeği yansıtmayı aşırılığa vardırı; doğayı anlatırken deneysel yöntemden yararlanır.

Toplumun laboratuvar, insanın incelenecek bir nesne gibi görüldüğü bu akımda kişilere ve olaylara bir bilim adamı nesneliliğiyle yaklaşılır.

Natüralizme göre aynı nedenler aynı sonuçları doğurur, kişinin davranışlarını iradesi değil soya çekim ve sosyal çevre belirler. Toplum için sanat anlayışının hâkim olduğu bu akım çevresinde yazılan eserlerde toplumdaki dışlanan kişilere yer verilir. Kahramanlar ait olduğu çevrenin diliyle konuşturulur, sokak dili edebiyata girer.

3. Edebiyatın toplumla ilişkisi bahsinde, sıkça kullanılan benzetmelerden biri aynadır. Romandan ve gerçeklikten söz açıldığında, çok zaman Stendhal'ın Kırmızı ve Siyah'ında geçen meşhur cümle anılır: "Roman, uzun bir yol boyunca dolaştırılan aynadır." Bilindiği gibi, aynanın biri aydınlık ve diğeri karanlık iki yüzü vardır. Aydınlık olan ön tarafında suretimize bakıp kendimize çeki düzen veririz; arkaya, sağa, sola bakıp yansımaları izleriz. Bir edebiyat eserindeki izdüşümler, yansımalar, yankılar... aynada görülenlere benzer. Bir de arka tarafı vardır aynanın, duvara yaslı duran, kimsenin dikkat etmediği yüz. Bildiğiniz gibi oranın adı "sır"dır.

Yukarıdaki paragrafta düşünceyi geliştirme yollarına uygun örnekler bulunuz ve düşünceyi geliştirme yollarının işlevini belirtiniz.

*"Roman, uzun bir yol boyunca dolaştırılan aynadır." cümlesiyle tanımlama yapılmıştır.

*Stendhal'ın Kırmızı ve Siyah'ında geçen meşhur cümle anılır: "Roman, uzun bir yol boyunca dolaştırılan aynadır." ifadesinde tanık göstermeye başvurulmuştur.

*Aynanın ön ve arka tarafı karşılaştırılmıştır.

*Roman bazı yönlerden aynaya benzetilmiştir.

Bu düşünceyi geliştirme yollarının kullanılma amacı anlatılanların okurun zihninde daha kalıcı olmasını sağlamak, okuru anlatılanlara ikna etmek ve inandırmaktır.

4. Yukarıda birleşik kelimelerin yanındaki harfleri, bu birleşik kelimelerin oluşumunu ve yazım kuralını bildiren aşağıdaki cümlelerin yanındaki boşluklara yazınız.

- 1) Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır. (j)
- 2) Et- ve ol- yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine veya ses türemesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır (f)
- 3) Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında benzetme yoluyla anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.(c)
- 4) -a, -e, -ı, -i, -u, -ü zarf-fil ekleriyle bilmek, vermek, kalmak, durmak, gelmek, görmek ve yazmak fiilleriyle yapılan tasvirî fiiller bitişik yazılır.(f)
- 5) Bir veya iki ögesi emir kipiyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır. (d)
- 6) Arapça kurala göre oluşturulan tamlamalar ve kalıplaşmış biçimler bitişik yazılır. (ı)
- 7) Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan hayvan ve bitki isimleri birleşik kelimeler ayrı yazılır.(b, g)
- 8) Somut olarak yer belirten alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır. (h)
- 9) Somut olarak yer belirtmeyen alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler bitişik yazılır.(e)

5. Aşağıdaki cümlelerde virgülün kullanılma amaçlarını belirleyiniz.

- a) Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum. (Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.)
- b) Yol otomobillere yasak olduğundan o da herkes gibi tramvaya biner, kimse kendisine dikkat etmez. (Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.)
- c) Çok sevdiği insanı, annesini, özlemişti. (Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için konur.)
- d) Datça'ya yarın gideceğim, dedi. (Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra konur.)
- e) Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam! (Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.)

6. Bu hikaye bir durum hikayesidir. Çünkü olay akışı yoktur ve hayatın belirli bir kesitini ifade etmiştir. Türk edebiyatındaki en önemli temsilcileri Sait Faik Abasıyanık ve Memduh Şevket Esenal'dır.

7.hilafsız: yalansız ; latife etmek: şaka yapmak

8. Sait Faik: İstanbul'daki günlük yaşamın sorunlarını, sıradan insanların dünyasını, balıkçıların yaşamlarını ele almıştır. Orhan Kemal: Yoksul tarım işçilerinin, gurbetçi işçilerin zorlu yaşamını sosyal bir gerçekçilik anlayışıyla sergilemiştir.

9. Fenerin ışığı/ yolun üstüne /bir daha/ düştü.(özne/dolaylı tümleç/zarf tümleci/yüklem)
Denize inen yolun başında/ ışığın aydınlatmasını /bekliyordum.(dolaylı tümleç/belirtili nesne/yüklem)
Küt, kof, katılmış katılığın sesi /geliyor.(özne/yüklem)
Eski mahallede oturmadığımıza göre/ adam/ belki de /tanımaz /beni.(zarf tümleci/özne/zarf tümleci/yüklem/belirtili nesne)
Hasta bir ışığın altında duran kâtipten başkası/ yok /ortalıkta.(özne/yüklem/dolaylı tümleç)

10. Olağan İşler / gerçekçilik / simgecilik / Havada Bulut / çoşumculuk

Yukarıda verilen ifadelerle aşağıdakileri doğru biçimde eşleyin.(10p)

sembolizm : simgecilik

Sait Faik Abasıyanık : Havada Bulut romantizm : çoşumculuk Reşat Nuri Güntekin : Olağan İşle realizm : gerçekçilik

GAMZE ÖZDİN

Türk Dili ve Edeb. Öğrt.

YOUTUBE:TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

